

filosofeeren over de ouderwetsche hei met haar herders en schepjes, en de haute nouveauté der luchtvaart onzer dagen. En we tuurden ver weg naar den rand van het Edensche bosch, waar we wel bewegingen zagen op den grond, maar er niet boven... en dat zóó lang, tot we teleurgesteld heengingen om véél te laat aan tafel te komen en onvoldaan te gaan slapen.

Toen hoorden we den volgenden dag, dat er werd getelegrafeerd naar de groote steden in Holland, dat er ten half 5 ure zou worden gevlogen. Er werden journalisten verwacht. Nu zou de zaak dus echt doorgaan. Reeds in den voormiddag toog ik er alleen op uit, heen via Halfweg Ede, terug door de hei, een stevige, heerlijke wandeling van 2½ uur. Om half 12 was 'k er en zag tal van menschen met zenuwachtigen spoed een voorloopige loods in elkaar gooien, teneinde de machine, welke onder een bruin zeil gedekt voor den regen in de nabijheid stond, onder te brengen. Daar ontlastte zich een kort, maar krachtig onweder met stroomen regenwater. Ik schuilde onder het kleed en had dus schoone gelegenheid het vliegtoestel eens goed op te nemen. Op het onderstel van een driewieler, waarvan de grootste wielen tamelijk ver van elkaar staan, en het kleine op veel grooteren afstand dan bij een rijmachine, ligt een van holwerk, hout en licht metaal, vervaardigde vierkante koker, achter bij het kleine wiel van een roer, (als de vlerken naar het schijnt van sterk taf) en een horizontaal klein vlak van hetzelfde doek voorzien. Meer vooraan, waar de koker in omvang toeneemt, is het zadel met het stuur, enz. Van daaruit wordt de grootendeels van aluminium vervaardigde benzinemotor bediend. Deze brengt een veelbladige houten schroef in beweging en zal de stuwkracht, horizontaal en verticaal moeten leveren. Breed naar links en rechts breiden zich de vleugels uit. Metaaldraden, er hier en daar aan verbonden, loopen over kleine katrollen onderaan, in de handen van den bestuurder, die het centrum van alle bewegingen zoowel van motor als van andere onderdeelen in zijn macht moet hebben.

Met zulk een licht, teer toestel, dat ik alleen kan opbeuren, is Blériot het Kanaal overgevlogen, en zal straks de heer Hilgers een proeve afleggen. De gedachte alleen doet huiveren. Ik voor mij lag liever onder de machine in een regenbui dan erop bij helderen zonneschijn. Toen werd het droog, kwam ik uit mijn schuilhoek, en ging het linea recta op den schoonen Galgenberg, den roem van Lunteren, aan.

In den namiddag waren we weder present in gezelschap van een zestal auto's, vele rijtuigen, tientallen van fietsen en enkele honderden menschen. Journalisten hielden hun notitieboekjes gereed en fotografen hun camera's. Maar hoelang liet het commando „abfahren” op zich wachten. Er was te veel wind. De luchtkracht mocht voor deze, klein-type-Blériot, niet meer zijn dan 5; voor de grootere, nog verwacht wordende machines mag ze 8 bedragen. Intusschen stroomden meerdere menschen aan, straks onrustig, ontevreden, des langen wachters moede, nu het uurwerk reeds 7½ uur heeft aangewezen. Zou er nog iets van komen? De vlaggetjes wapperden nog steeds uit. Toen verzekerde de heer R., de beroemde geïmproviseerde weerkenners van Lunteren, dat het op de hei altijd „trekkerig” was, en de wethouder uit Haarlem bracht deze boodschap over aan de autoriteiten. Dan zou het maar gebeuren. De machine werd onder het dak uitgereden. Het kapitein was in spanning, niet minder de reeders, het meest de toeschouwers. Onze jonge, vlugge Indo wipt er in, zet de pet achteruit-voor en geeft het sein tot het in beweging-stellen der schroef. De motor begint te werken en het geheel rijdt eerst langzaam, toen sneller rechtsaf de heivlakte op. De boer, die een oogenblik te voren gezegd had, dat „het ding niet opgewonden was,” had zich dus vergist. Nog altijd reed de machine, tot ze daar heel in de verte zich van den bodem verheft onder luid gejuich der toeschouwers. Ze komt terug. Luider wordt het geklepper van den motor. En daar vliegt de „Blériot” pijlsnel langs de lange rij der toeschouwers, door ontboden militairen op een afstand

gehouden, en gaat er een jubeltoon op uit honderden monden. Hoe rustig zweeft het toestel daar in de lucht, als een ooeivaar, die drijft op zijn vlerken; een monster-groote libel of glazenmaker, die voortsnelt zonder de vleugels te bewegen. 't Glijdt door de lucht op ongeveer 8 meters hoogte. Weer terug en nog eens en de vogelmensch strijkt neder bij het punt van afvaart en ontvangt in enkele hand-drukken de gelukwenschen van velen. „Hij heeft zijn 2000 pop verdiend en het toestel, dat f5000.— heeft gekost, is er ook goed afgekomen,” hooren we in onze nabijheid zeggen. En „gelukkig geen ongeluk,” zuchtte ik in mij zelve.

Toen reden we voldaan naar ons pension terug en „middagmaalden” om 9 uur in den avond.

De vertooning had een overweldigenden indruk gemaakt. Toch leek ze mij niet veel meer dan spel, en het nut ervan heb ik nog niet kunnen inzien. Hoe weinig behoeft er maar te gebeuren of het tengere toestel wordt door een onverwachten rukwind aangegrepen en omgeslagen en te pletter geworpen met den inhoud tegen het immer nabij-zijnde „strand!”

Er zullen meer vluchten worden gedaan; en grootere, sterkere machines worden verwacht. Dan zullen er vlieg-dagen komen, misschien wel een vliegweek. En wie dan over wil komen om het interessante schouwspel (want interessant is het en ik heb ook luidkeels „Hoerah!” geroepen, toen de „Blériot” passeerde) te zien, die spore tot Lunteren, zoek gezelschap in het zoo bekende en beroemde pension „de Veluwe” en make een heerlijke wandeling van een uur door bosch en hei naar de plaats van opvaart. Nu gaat het nog zonder entree; straks wordt dat anders.

De Veluwnaars zijn enthousiast, omdat Gelderland Friesland en Groningen is voorgeweest.

Lunteren, 30 Juli 1910.

L. K.

Een Brief uit Jeruzalem.

Brieven uit Jeruzalem zijn, althans bij mij, nog zeldzaam. Van een, dien ik pas ontving, is aanleiding om ook iets in wijder kring mee te deelen.

Kort geleden spraken we over onzen kunstschilder *Van der Schaar* en de Oostersch-Bijbelsche stukken, door hem vervaardigd, van welke enkele in plaat werden weergegeven. De heer Van der Schaar streeft vooral naar juistheid in de voorstelling, en heeft daartoe geen moeite noch reizen ontzien.

Onlangs nu is hij naar het Joodsche Land vertrokken, om ter plaatse zelf de noodige studies te maken voor de onderwerpen, die hij wenscht te behandelen. Hij wenscht Jeruzalem, den Olijfberg, den Jordaan uit aanschouwing ter plaatse te leeren kennen, om zoo te beter zijn doel te bereiken.

De heer Van der Schaar is dezer dagen te Jeruzalem aangekomen. Aan wat hij meldt, zij hier iets ontleend:

„Sinds een week ben ik te Jeruzalem en geniet volop van de bekoorlijkheden van het Beloofde Land. 't Is een verrukkelijk denkbeeld, te zijn waar eenmaal Jezus was, waar Hij heeft gewandeld.

Talrijk zijn de plaatsen van schriftuurlijke bekendheid hier nog aanwezig. Of is 't niet een allesomvattend denkbeeld, te staan op Golgotha met 't gezicht naar het Z.-O., den heerlijken Olijfberg, waar bovenop nu een hospitaal is gebouwd. Dan aan de Oostzijde de Damascuspoort, en diep beneden u het dal van Kedron, dat doorloopt in 't dal van Josafat, waar de graven van Absalom en anderen zijn, monumentale gedenkteeken, wier uiterlijk het u zegt, dat oorlogen en verschrikkingen er over zijn gevaren. Daar boven op den Olijfberg ligt Bethanië, waar

men u Lazarus' graf wijst, een uur loopens van Jeruzalem.

Mij volgende door de Damascuspoort langs de eeuwenoude stadsmuren, komt ge in een soort gevangenis, — neen, 't is de Jodenbuurt met haar kronkelende steegjes, alle overdekt, spitsboogvormig. Diep donker zijn de winkeltjes, waar men alle denkbare ambachten ziet uitoefenen. Daar kruipt tusschen de menschenmassa een bedelaar in schaapsvellen gehuld. Loopen kan hij niet, want hij schijnt verstijfd te zijn. Daar loopt in de duisternis en toch geblinddoekt een kameel in een kleine ruimte. Het dier trekt aan een hefboom en maakt uit lijnzaad olie; daarnaast staat een neger lijnkoeken te kneden.

Zoo door deze steegjes wandelende, komt men aan de Jaffapoort, die eenzelfde karakter heeft als de overige stadspoorten. Hier door komt men weer buiten de stad en slaat linksom, en daar ziet ge, groot in mooi silhouet tegen den diepblauwen hemel de grafstede van David, waarboven uit bijgeloof een minaret is gebouwd.

Tegen den berg Moria, waarop dit graf is gebouwd, loopt een weg steil naar boven, die u voert naar de Stefanuspoort, waaronder altijd vele blinde bedelaars zich bevinden, om zich aan de heete zonnestrallen te onttrekken. Door deze komt ge weder aan Salomo's tempel. Eigenlijk staat er nog slechts een muur van, zeer oud en dik, de u zeker welbekende klaagmuur der Joden. Hierbij vertoefde ik geruimen tijd. Wat een wonder volk toch, die Joden! Tientallen dezer menschen stonden er te weenen en gebieden te lezen uit dikke boeken. Vrouwen weenden erbarmelijk en kusten de oude, versleten steenhoopen. Bij den muur een troep bedelaars, om aalmoezen smeekende. De Bijbel met zijn eigenaardige taal is hier levend geworden: deze typen hier passen in de geschiedenissen des Bijbels.

Rondom Jeruzalem is alles bergachtig, en de eene heuvelreeks volgt in steeds blauwer wordende tinten de andere op. Vele cypressen en ceders en olijffboomen groeien hier. De blauw grijsachtig bestoven olijffboomen zien er vaal uit tegen de diep donkere cypressen. Daar de stad op vele heuvelen is gebouwd, is 't zeer moeilijk hier te loopen. Trams kunnen hierom bezwaarlijk rijden. Hierin wordt tegemoet gekomen door een groot aantal rijtuigen. Voor 2 metaliek = 5½ ct. brengt een koetsier u naar boven, of naar beneden.

Wat mijn reis betreft, deze heeft nog al lang geduurd, juist twee weken, het kan gemakkelijk in tien dagen. Van Amsterdam ben ik naar Triëst gegaan, een interessante stad met mooie ligging aan de Adriatische zee. Van daar naar Jaffa; we legden aan te Gravose, Brindisi en Alexandrië. U begrijpt, dat vooral Alexandrië mij veel belang inboezemde; en het speet mij dan ook niet, dat we er vier dagen bleven liggen. Alexandrië is een zeer groote stad. Daar is 't reeds het Oosten. Langs den Nijl, die er met een tak langs stroomt, is 't zeer schilderachtig, doch woest en overdag heet. Zoo dikwijls ik van de haven uit de stad in ging werd ik gefouilleerd, zoodat 't daar niet pluis schijnt te zijn. Toch was ik ook weer blij, dat we verderop gingen, want Palestina had te veel aantrekkingskracht.

Eindelijk viel 't anker voor Jaffa. Een gevaarlijk punt om te landen, want groote klippen liggen er, waar een roeiboort tusschen door moet, en omdat er geen haven is, gebeurt het dikwijls, dat het schip zijn vracht en passagiers mee naar Haifa moet nemen, wegens het gevaar. Wij echter kwamen behouden te Jaffa aan, en een paar uur later zat ik in den trein naar Jeruzalem. Jaffa zelf ben ik slechts even doorgelopen, 't lijkt me schilderachtig toe. Uit den trein gezien waren de landschappen van Jaffa naar Jeruzalem prachtig; juist werd het koren overal gedorscht; met paarden en muilen werd dit gedaan, leuk om te zien. 't Was nog het echte Beloofde Land, zooals men zich dit pleegt voor te stellen. Eindelijk na vier uur gespoord te hebben waren we in Jeruzalem."

Later, hopen we, meer.

A. J. H.

VRAGENBUS.

Mej. W. v. D. te B. — *Aangezichtspijn* moet niet met *migraine* verwisseld worden. De pijnen, die bij *migraine* optreden, gaan gewoonlijk over de ééne helft van 't *geheele hoofd* en zijn gepaard met misselijkheid en braken, terwijl *aangezichtspijn* zich tot het *gelaat* beperkt. Zij ontstaat door prikkeling van de driedelige aangezichtszenuw en breidt zich uit over de verschillende vertakkingen van die zenuw, die het oog, de wang, den neus, de onder- en bovenlip verzorgen. Door een druk met den vinger kan men soms uitmaken, op welke plaats de hevigste pijn haar zetel heeft. Soms gaan de pijnen vergezeld van trekkingen en krampen der kauwspieren. De pijnen vermeederen door spreken en kauwen en worden gewoonlijk beter door warm houden van het gelaat.

De oorzaken kunnen zijn: plaatselijke ontsteking van de beenderen, kouvatten, reumatiek, voorts overspanning van de oogen, of onderlijfsziekten.

Uit bovenstaande beschrijving zult u wel reeds opgemerkt hebben, dat uw lijden *geen* aangezichtspijn, maar wel degelijk *migraine* is, en dat de tegen aangezichtspijn aangewende middelen geen resultaat gehad hebben, is daarom niet te verwonderen. Wij raden u aan, geregeld eenige maanden achtereen *Calcarea carbonica* en *Sepia*, beide in de 6de decimale verwrijving, afwisselend ééns per dag in te nemen, koffie en thee te vermijden en het gebruik van vleesch en eieren te beperken; dan zullen de aanvallen langzamerhand in sterkte en aantal afnemen.

Tegen *zwakke longen* is het beste middel ademgymnastiek in de open lucht. Vooral de „arm- en borstversterker van Largiadère" (fabrikant: Georg Engler, Stuttgart) kan in dit opzicht aanbevolen worden. Daarnaevens overvloedig versterkend voedsel gebruiken.

Een oude hoofdstad van ons land.

Nog eenige wetenswaardigheden van Brussel moet ik u laten zien, voor we naar de tentoonstelling gaan. Eigenlijk zijn er zooveel, dat men er een boek over zou kunnen schrijven. Maar — aan alle lofzangen komt een einde.

Ik begin maar weer bij 't Noorderstation en leid u thans niet langs den Boulevard, maar langs de daaraan evenwijdige Rue Neuve of Nieuwstraat, een flinke breede straat met veel winkels. Als ge daar nog maar een paar minuten geloopt hebt, slaat ge links een kort straatje in, de St.-Michielstraat, en ge staat op het Martelarenplein voor een monument. Die martelaren zijn de mannen, die in den strijd van September 1830 gesneuveld zijn in de straten en parken; mannen dus, gevallen door Nederlandsche kogels. Brussel heeft een standbeeld gewijd aan de mannen, die hun leven verloren bij de stichting van het rijk; het verbeeldt Patria, het vaderland, de daden van haar kinderen inschrijvend in het boek der geschiedenis. Op het voetstuk brengen bas-reliefs afbeelding van de gebeurtenissen, en op de vier hoeken zijn vier weenende vrouwenfiguren. Het geheel doet treffend aan in deze stille omgeving.

Wat verder langs de Rue Neuve vindt ge links een schouwburg en rechts het postkantoor, waar ge wel in het Nederlandsch terecht kunt; zijt ge daar voorbij, sla dan links af de Rue de l'Ecuyer in en dan de Rue d'Aremberg, dan even linksom, en ge ziet voor u de hoofdkerk